

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма

**«Хорове мистецтво. 5–6 класи»
для закладів загальної середньої освіти**

Автори: Гринишина Л. М., Софроній З. В., Івасюк О. М.

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 18 березня 2026 року № 483)

2026

Вступна частина

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» для учнів 5–6 класів визначає орієнтовну послідовність необхідно обумовленими досягненнями очікуваних результатів навчання учнів 5–6 класів з мистецької освітньої галузі, зміст курсу «Хорове мистецтво» та види навчальної діяльності учнів, спрямовані на реалізацію очікуваних результатів на основі пропонованого змісту. Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» для учнів 5–6 класів розширює зміст навчального курсу «Мистецтво» у частині музичного мистецтва та поглиблює його вивчення через практичну складову.

Модельна навчальна програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. № 898)¹, ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.)².

Модельна навчальна програма спрямована на реалізацію мети базової середньої освіти, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Відповідно до мети освітньої галузі, метою курсу «Хорове мистецтво» для 5–6 класів є цілісний (особистісний, духовний, національний, творчий тощо) розвиток і формування компетентностей для творчого самовираження учня та оволодіння основами вокально-хорової техніки.

Мета інтегрованого курсу «Хорове мистецтво» реалізується в таких завданнях:

- збагачення духовного світу учнів через хоровий спів, формування емоційно-ціннісного ставлення до музичного мистецтва;
- виховання поваги до національної музичної спадщини, традицій вокально-хорової культури України та інших народів світу;
- розвиток вокально-хорових навичок; формування передбачених Державним стандартом базової середньої освіти

¹ Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. № 898 [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>

² Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

мистецьких умінь і ставлень;

- формування досвіду колективної творчості, відповідальності, співпраці та самоорганізації в процесі спільного виконання;
- розвиток культурної емпатії, естетичного сприймання та здатності розуміти музику як засіб емоційної комунікації;

Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом **ціннісних орієнтирах**, а саме:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Програма охоплює формування **наскрізних** в усіх ключових компетентностях **умінь**: читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично і системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; розв'язувати проблеми; співпрацювати з іншими.

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво. 5–6 класи» спрямована на реалізацію компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі, зокрема на формування визначених Державним стандартом базової середньої освіти ключових компетентностей.

Завдання формування ключових компетентностей у курсі «Хорове мистецтво» реалізуються через набуття відповідних умінь і ставлень, зокрема: ділитися творчими ідеями, коментувати та оцінювати власні художні результати і творчість інших осіб; використовувати технічні засоби для втілення художніх ідей з урахуванням постійного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій; генерувати і впроваджувати нові мистецькі ідеї у різних сферах життєдіяльності; сприяти розвитку інтересу до мистецтва протягом життя; критично аналізувати та оцінювати мистецькі явища як засіб впливу на формування громадянського суспільства; брати участь у культурному житті України, бути причетним до соціокультурних, суспільних та історичних процесів; підтримувати громадські проекти в культурній сфері розуміння важливості мистецтва для соціального розвитку; розвивати власну емоційно-почуттєву сферу на основі сприйняття мистецтва і художньо-творчої діяльності, визначати різні способи художньої комунікації між суб'єктами мистецького діалогу

У процесі навчання учні також формують **відповідні ставлення**, зокрема: усвідомлення національної ідентичності через українське і світове мистецтво; відповідальність за особистий і спільний результат у мистецьких проектах; виявлення прагнення до сталості результату, мультиплікаційності результату; демонстрування впевненості в собі, визначення перспективи діяльності; розуміння ролі мистецьких засобів у впливі медіатекстів на свідомість людини; побудова позитивних векторів власної життєвої стратегії;

поглиблення власної мотивації творити, інтелектуально розвиватися, зокрема у процесі художнього пізнання; потреба пропагування національної культури через власну мистецьку діяльність; розуміння необхідності збереження художнього надбання людства; оцінювати практичне втілення мистецьких проектів; реалізовувати мистецькі проекти; презентувати власні надбання;

усвідомлення важливості творчої діяльності для самореалізації особистості; прагнення участі в мистецьких заходах і подіях; розуміння місії мистецтва у власному житті та впливу мистецької діяльності на успішну самореалізацію, психологічну стабільність.

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво. 5-6 класи» спрямована формування визначених у Державному стандарті **умінь** з мистецької освітньої галузі, які передбачають, що учень / учениця:

- пізнає види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва, таким чином збагачуючи особистий естетичний досвід, удосконалюючи уміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво шляхом виявлення емоційно-ціннісного ставлення до нього;

- формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в видах мистецтва, зумовлюючи розвиток креативності, мистецьких здібностей, здатності експериментувати, імпровізувати з різними способами художньо-творчого самовияву;
- пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект, завдяки чому поглиблюються уявлення про можливість і способи впливати на свій емоційний стан через сприймання та виконання ворів мистецтва);
- використовує інформаційне середовище у власній творчості та художній комунікації, формуючи інформаційну та комунікативну компетентності, здатність соціалізуватися через мистецтво, удосконалюючи уміння презентувати й критично оцінювати мистецькі твори, явища та свої досягнення тощо.

Курс «Хорове мистецтво» рекомендується для вивчення учнями 5–6 класів у межах установленого діапазону навчального навантаження. Обсяг навчального навантаження визначається закладом освіти з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти та може становити від мінімальної кількості – 1 година до максимальної кількості – 2 години на тиждень.

Структура модельної програми

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» для 5-6 класів, розроблена відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти України, має чітку структуру, спрямовану на формування ключових компетентностей учнів через залучення до хорової творчості, розвиток вокально-хорових навичок та поглиблення розуміння музичного мистецтва. Програма побудована на принципах Нової української школи, інтегрує теоретичні знання, практичні вміння, творчу діяльність та оцінювання, забезпечуючи цілісний підхід до навчання.

Програма поділена на два семестри та складається з 9 тематичних розділів, кожен з яких включає:

1. **Очікувані результати навчання** – відповідають орієнтирам для оцінювання з 4-х груп мистецької освітньої галузі у межах циклу базового предметного навчання та позначені кодами (наприклад, 6 МІО 1.1.1-1), що відповідають Державному стандарту базової освіти.
2. **Пропонований зміст курсу** охоплює теоретичні та практичні аспекти, що розкривають тему, та складається з таких підрозділів: теоретична частина, хорова техніка, словник термінів, рекомендований репертуар, а в окремих темах – програма виступу.

3. **Види навчальної діяльності** – музично-пізнавальна діяльність, сприймання та інтерпретація хорових творів, їх розучування та виконання, вокально-хорова робота, виконавська імпровізація, ритмо-пластичні рухи, концертно-виконавська діяльність, проєктна діяльність, творча діяльність.

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» 5-6 клас структурована за тематичним принципом та охоплює 9 послідовно вибудованих тем для кожного року.

Підрозділи змісту програми «Хорове мистецтво» 5-6 класи. Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» для 5-6 класів вирізняється новаторським системним підходом до організації змісту навчання, що відображається в структурі її підрозділів: *Теоретична частина, Хорова техніка, Словник термінів, Рекомендований репертуар.*

Теоретична частина

Цей підрозділ знайомить учнів з основними поняттями, історичними та культурними аспектами хорового мистецтва. Теоретична частина не обмежується передачею знань про хорове мистецтво (як-от типи хорів, жанри), а пов'язує їх із ширшим культурним контекстом, включаючи зв'язки між мистецтвом і життям, синтез мистецтв (музика, танець, театр) та сучасні тенденції, такі як джаз чи вокальний перформанс. Це дозволяє учням засвоювати інформацію, розуміти її значення в історичному та сучасному контексті, що є новим порівняно з традиційними програмами, орієнтованими переважно на заучування термінів чи репертуару.

Хорова техніка

Цей підрозділ зосереджений на розвитку вокально-хорових навичок та ансамблевого співу. Хорова техніка виходить за рамки стандартного вокального тренінгу, акцентуючи на розвитку комплексних навичок, таких як синхронізація співу з ритмо-пластичними рухами, імпровізація в джазових стилях чи створення звукозображальних ефектів. Такий підхід є новаторським, оскільки він орієнтований не лише на технічну досконалість, а й на творчу інтерпретацію, що стимулює учнів до експериментів і самовираження. Наприклад, включення імпровізації та сценічного руху в хорову практику відображає сучасні тенденції в хоровому мистецтві, такі як хоровий театр чи вокальний перформанс, що рідко зустрічалися в шкільних програмах раніше.

Словник термінів

Цей підрозділ формує в учнів розуміння ключових понять хорового мистецтва. Словник термінів не просто вводить спеціалізовану лексику (наприклад, бельканто, глісандо, сценічність), а сприяє розвитку мовленнєвих навичок, умінню аналізувати та інтерпретувати твори, використовуючи професійну термінологію, у тому числі іншомовного походження. Це новаторство полягає в тому, що учні вчать не лише співати, а й вербально висловлювати свої враження, що сприяє розвитку критичного мислення та комунікації.

Рекомендований репертуар

Цей підрозділ пропонує твори для виконання, які відповідають тематиці та сприяють розвитку вокальних і творчих навичок.

Модельна навчальна програма «Хорове мистецтво» для 5-6 класів має діяльнісний підхід, де кожен підрозділ передбачає активну участь учнів у практичних завданнях. Програма акцентує на активній участі учнів у виконанні хорових творів, що включає розспівування, вокально-хорові вправи та розучування репертуару, концертно-виконавську діяльність. Ці заняття спрямовані на розвиток техніки співу (інтонація, дикція, звуковедення, ансамблевий спів) і передбачають роботу в різних форматах: соло, в парах, тріо чи групах.

Тематична структура курсу «Хорове мистецтво. 5-6 класи»

№	5 клас	6 клас
1	Хоровий спів як вид мистецтва	Хорове мистецтво в світовій культурі
2	Хоровий ансамбль та його різновиди	Стилі хорового виконавства
3	Хорове багатоголосся	Жарт і лірика у хоровій музиці
4	Традиції українського хорового виконавства	Обрядове хорове дійство
5	Жанрова палітра хорової музики	Вокально-хорова імпровізація
6	Засоби музичної виразовості у хоровому виконавстві	Хоровий спів як голос нації
7	Стрій як елемент хорової звучності	Сучасні прийоми хорового виконавства
8	Художній образ і його сценічне втілення	Театральність у хоровому мистецтві
9	Концертний виступ хору	Свято хорової музики

Для досягнення очікуваних результатів навчання програма «Хорове мистецтво» для 5-6 класів пропонує різноманітні види діяльності учнів, які сприяють розвитку вокально-хорових навичок.

Учні залучаються до слухання й аналізу хорових творів, зокрема у виконанні відомих колективів, що сприяє розвитку музично-слухових уявлень і критичного мислення. Вони обговорюють художньо-образний зміст творів, порівнюють власні враження з думками інших, що формує комунікативні навички та вміння висловлювати власну позицію. У програмі містяться

види робіт, які спрямовані до створення власних творчих продуктів, таких як імпровізації (ритмічні, звукозображальні), сценічні етюди чи концертні програми.

Значна увага приділяється розвитку сценічної культури через ритмо-пластичні етюди, рольові інсценізації та підготовку до публічних виступів.

Програма передбачає роботу в групах, парах чи хорових партіях.

Програма побудована таким чином, щоб поєднувати теоретичні знання та практичні навички. Учні навчаться аналізувати музичні твори, працювати над звукоутворенням, дикцією, інтонацією, а також створювати власні концертні програми та навіть брати участь у хорових шоу.

Програма

5 клас

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
Тема 1. Хоровий спів як вид мистецтва		
<p>описує особливості музичної мови [6 МИО 1.1.1-1]; розрізняє види і наводить приклади українського фольклору (музичного, танцювального, ігрового тощо) [6 МИО 1.1.2-1]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь [6 МИО 3.1.1-4]; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою</p>	<p>Народна пісня – основа українського хорового мистецтва Теоретична частина Що таке хор? Поняття про дитячий хор та хормейстера, концертмейстера. Види хорових колективів. Хоровий унісон. Основи вокальної гігієни. Організація вільної співацької постанови. Будова голосового апарату. Правила співацького дихання, звукоутворення, м'яка атака звука, дикція. Хорова техніка Формування співацької постанови, робота над хором унісоном, диханням, звукоутворенням, м'якою атакою, дикцією.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Вправи на поставу. • Розспівування. • Дихальні та вокально-артикуляційні вправи. • Вправи на відчуття резонаторів. • Спільний перегляд і прослуховування записів різних видів хорових колективів. • Створення правил поведінки на хорових репетиціях. • Розучування хорового репертуару. • Робота над звукоутворенням, хором унісоном, диханням, інтонацією, дикцією. • Рольові ігри. • Самооцінювання власного виконання.

<p>вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей [6 МИО 2.3.1-3]; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості [6 МИО 3.3.1-2].</p>	<p>Словник термінів: Хор, унісон, хормейстер, концертмейстер, співацька постава, будова голосового апарату, звукоутворення, співацьке дихання, м'яка атака, народна пісня Рекомендований репертуар Обробки та аранжування українських народних пісень.</p>	
<p>Тема 2. Хоровий ансамбль та його різновиди</p>		
<p>наводить приклади творів хорового мистецтва [6 МИО 1.1.1-3]; використовує результати спостережень у мистецькій діяльності: музикування, пластичні рухи тощо [6 МИО 2.3.1-2]; розрізняє види і наводить приклади українського фольклору (музичного, танцювального, ігрового тощо) [6 МИО 1.1.2-1]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на</p>	<p>Календарно-обрядові пісні осіннього циклу. Теоретична частина Поняття хорового ансамблю, його види (мелодичний, ритмічний, динамічний, дикційний, темповий та інші). Хорова партія. Класифікація дитячих голосів. Спів кантилена (штрих legato). Правила хорового ансамблю. Хорова техніка Формування вокально-хорових навичок, умінь ансамблевого та кантиленного співу, Словник термінів: Хоровий ансамбль, кантилена, штрих legato, мелодія, ритм, метр, динаміка, темп,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Розспівування. • Вокально-хорові вправи. • Ритмічні ігри. • Слухання записів з прикладами хорового унісону та обговорення. • Спільний перегляд, слухання та аналіз календарно-обрядових творів осіннього циклу. • Розучування та виконання хорового репертуару. • Робота над звукоутворенням, звуковеденням, хоровим ансамблем, диханням, дикцією. • Робота над художнім виконанням вивчених творів.

<p>традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї [6 МИО 3.2.1-2]; використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості [6 МИО 3.3.1-4].</p>	<p>хорова партія, сопрано, альти, дисканти, види календарно-обрядових пісень осіннього циклу. Рекомендований репертуар Обробки та аранжування українських народних пісень осіннього циклу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Створення пластичних та танцювальних рухів до виконуваних творів. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
<p>Тема 3. Хорове багатоголосся</p>		
<p>описує особливості музичної мови [6 МИО 1.1.1-1]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; наводить приклади творів хорового мистецтва [6 МИО 1.1.1-3]; встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь</p>	<p>Хорова обробка як музичний жанр. Теоретична частина Двоголосся. Гармонічний ансамбль. Канон. Основні складові диригентського жесту. Спів а cappella. Хорова техніка Формування вокально-хорових навичок та навичок елементарного двоголосся. Розвиток внутрішнього слуху, слухової уваги та контролю. Формування навичок співу а</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вокально-хорові вправи. ● Вправи для розвитку співу а cappella. ● Слухання записів з прикладами двоголосся та обговорення. ● Слухання записів з хорових обробок та обговорення. ● Робота в парах. ● Розучування та виконання хорового репертуару. ● Робота над звукоутворенням, звуковеденням, хоровим

<p>[6 МИО 3.1.1-4]; виконує народні пісні/обробки пісень [6 МИО 2.1.2-1]; виявляє і використовує за допомогою вчителя чи інших осіб у власній мистецькій діяльності авторський продукт [6 МИО 4.3.1-2].</p>	<p>sarpella. Слухання інших голосів. Формування уміння сприймати диригентський жест (вступи, зняття, паузи). Словник термінів: двоголосся, канон, диригентський жест, пауза, розмір, хорова обробка, спів а sarpella. Рекомендований репертуар Хорова обробка М. Леонтовича, Ф. Колесси, М. Лисенка, К. Стеценка, Я. Степового, Ю. Антківа, С. Воробкевича, А. Кушніренка, Л. Ревуцького та інші.</p>	<p>ансамблем, диханням, дикцією.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Робота над художнім виконанням вивчених творів. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання. ● Знайомство з диригентським жестом: вступ, закінчення, пауза. ● Спів із тактуванням.
<p>Тема 4. Традиції українського хорового виконавства</p>		
<p>описує особливості музичної мови [6 МИО 1.1.1-1]; пояснює засоби виразності художнього образу у хорових творах [6 МИО 1.1.1-2]; орієнтується в особливостях народного мистецтва рідного краю [6 МИО 1.1.2-4]; виокремлює жанрові ознаки творів музичного мистецтва</p>	<p>Календарно-обрядові пісні зимового циклу. «Щедрик» М. Леонтовича – історія пісні, що облетіла світ. Теоретична частина Будова хорового твору. Мотив. Музична фраза. Речення. Куплет. «Заспів-приспів».</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вокально-хорові вправи. ● Вправи для формування ланцюгового дихання. ● Слухання хорових обробок колядок та щедрівок. ● Слухання автентичних та сучасних колядок і щедрівок (аналіз, обговорення, дискусія). ● Створення власної колядки або щедрівки заданий стиль.

<p>[6 МИО 1.1.1-4]; розрізняє види і наводить приклади українського фольклору (музичного, танцювального, ігрового тощо) [6 МИО 1.1.2-1]; виявляє обізнаність у календарно-обрядових діях як прообрази видів мистецтва [6 МИО 1.1.2-3]; виконує народні пісні/обробки пісень, [6 МИО 2.1.2-1]; бере участь в інсценізаціях календарно-обрядових дійств, народних ігор з використанням пісенного матеріалу, танцювальних рухів, елементів костюмів, атрибутів, гриму, інструментального супроводу [6 МИО 3.3.1-8].</p>	<p>Дихання в довгих фразах - ланцюгове дихання. Хорова техніка Удосконалення розвитку вокально-хорових навичок. Формування навичок ланцюгового дихання. Словник термінів Мотив, фраза, речення, куплет, ланцюгове дихання, колядки, щедрівки. Рекомендований репертуар Українські народні пісні зимового циклу, колядки та щедрівки композиторів класиків та сучасних авторів. Колядки та щедрівки різних регіонів України на вибір вчителя.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розучування та виконання хорового репертуару. ● Робота над звукоутворенням, звуковеденням, хоровим ансамблем, диханням, дикцією. ● Робота над художнім виконанням вивчених творів. ● Театралізація пісні: мінісцена з піснюю. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
II семестр		
Тема 5. Жанрова палітра хорової музики		
<p>описує особливості музичної мови [6 МИО 1.1.1-1];</p>	<p>Жанри хорової музики. Микола Лисенко – перший композитор дитячих хорових творів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вокально-хорові вправи. ● Ритмічні вправи.

<p>виокремлює виразні засоби у творах музичного мистецтва для пояснення власного враження [6 МИО 1.2.1-3]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму [6 МИО 2.1.1-5]; ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами [6 МИО 3.3.1-7]; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості [6 МИО 3.3.1-2].</p>	<p>Теоретична частина Пісня. Обробка. Хорова мініатюра. Дитяча опера. Види музичного супроводу. Перкусія як засіб музичного супроводу. Види атаки звуку (м'яка, тверда, придихова). Ритм та його різновиди (пунктирний, синкопований). Хорова техніка Формування навичок володіння різними атаками звуку, розвиток відчуття ритму, музично-слухових уявлень, формування навичок ритмічного супроводу (плескання, крокування, клацання, тощо).</p> <p>Словник термінів М'яка, тверда, придихова атака звуку. Пісня. Обробка. Хорова мініатюра. Кантата. Ораторія. Дитяча опера. Музичний супровід. Перкусія. Ритм. Пунктирний ритм. Синкопа.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Робота в групах: придумати ритмічний супровід до музичного твору. • Слухання хорових творів різних жанрів у виконанні аматорських, професійних та дитячих колективів. • Слухання хорових творів М. Лисенка. • Розучування та виконання хорового репертуару. • Робота над звукоутворенням, звуковеденням, хорovým ансамблем, диханням, дикцією, ритмом. • Робота над художнім виконанням вивчених творів. • Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
---	---	---

	Рекомендований репертуар Хорові твори українських композиторів-класиків.	
Тема 6. Засоби музичної виразовості у хоровому виконавстві		
<p>цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою [6 МИО 1.2.1-1];</p> <p>імпровізує, поєднує засоби музики, пластичного інтонування, [6 МИО 2.2.1-1];</p> <p>використовує результати спостережень у мистецькій діяльності: музикування, пластичні рухи [6 МИО 2.3.1-2];</p> <p>бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1];</p> <p>оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх [6 МИО 3.1.1-3];</p>	<p>Хорові твори для дітей сучасних композиторів</p> <p>Теоретична частина Засоби музичної виразовості. Види звуковедення: legato, non legato, staccato. Стала і рухома динаміка. Різновиди темпів.</p> <p>Хорова техніка Формування навичок виразного співу. Робота над штрихами legato, non legato, staccato. Робота на динамікою: piano, forte, crescendo, diminuendo. Робота над темповим ансамблем.</p> <p>Словник термінів Засоби музичної виразності: темп, динаміка, тембр, мелодія, штрих,</p> <p>Рекомендований репертуар Хорові твори сучасних українських композиторів: О. Антоняк, М. Ведмедеря, Л. Дичко, А. Житкевич,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Розспівування. • Вокально-хорові вправи. • Слухання хорових творів та аналіз їх засобів музичної виразності. • Розучування та виконання хорового репертуару. • Робота над звуковеденням, штрихами, динамікою, темповим та ритмічним ансамблем. • Робота над художнім виконанням вивчених творів. • Емоційне малювання під музику (паралельна діяльність). • Робота в парах. • Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.

<p>аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї [6 МІО 3.2.1-2];</p> <p>використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості [6 МІО 3.3.1-4];</p> <p>пропонує способи розв'язання завдань в разі виникнення труднощів [6 МІО 3.3.1-6];</p> <p>шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання [6 МІО 4.1.1-2].</p>	<p>І. Карабиць, С. Сабадаш, М. Скорик, А. Загайкевич, Л. Горова, Л. Кириліна, З. Мартин, М. Курганич, М. Мафтуляк, Г. Татарченко, В. Теличко, О. Токар, Ю. Рожкова, М. Стефанишин, В. Філіпенка, Б. Фільц та інші.</p>	
<p>Тема 7. Стрій як елемент хорової звучності</p>		
<p>наводить приклади творів різних видів мистецтва [6 МІО 1.1.1-3];</p> <p>цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою [6 МІО 1.2.1-1];</p>	<p>Календарно-обрядові пісні весняного циклу.</p> <p>Теоретична частина</p> <p>Хоровий стрій.</p> <p>Елементи триголосся.</p> <p>Структура хору з трьох голосів.</p> <p>Остинатний спів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Розспівування. • Вокально-хорові вправи. • Робота над строем у триголоссі. • Музичні ігри. • Слухання зразків хорового виконання веснянок.

<p>передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами) [6 МИО 1.2.1-2];</p> <p>імпровізує, поєднує засоби музики, пластичного інтонування, візуального ряду [6 МИО 2.2.1-1];</p> <p>характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями [6 МИО 3.1.1-1];</p> <p>розрізняє види і наводить приклади українського фольклору (музичного, танцювального, ігрового тощо) [6 МИО 1.1.2-1];</p> <p>розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості [6 МИО 3.3.1-2];</p> <p>висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва [6 МИО 3.3.1-3];</p> <p>складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту [6 МИО 3.3.1-5];</p> <p>пояснює вплив творів на зміну власного емоційного стану</p>	<p>Хорова техніка</p> <p>Формування навичок співу на три голоси. Робота над мелодичним і гармонічним строем. Формування навичок остинатного співу.</p> <p>Словник термінів Триголосся, гармонія, стрій, жанри веснянок.</p> <p>Рекомендований репертуар</p> <p>Хорові обробки українських народних пісень весняного циклу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Слухання хорових творів у виконанні дитячого триголосного хору. • Робота в парах і тріо. • Розучування та виконання хорового репертуару. • Робота над інтонацією та строем, динамічним і тембральним ансамблем. • Робота над художнім виконанням вивчених творів. • Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
--	---	---

[6 МИО 3.4.1-3].		
Тема 8. Художній образ і його сценічне втілення		
<p>описує особливості музичної мови [6 МИО 1.1.1-1]; пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них [6 МИО 1.2.1-5]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей [6 МИО 2.3.1-3]; пояснює свої вподобання, порівнює власні вподобання з уподобаннями інших осіб із свого оточення [6 МИО 3.4.1-1];</p>	<p>Дитячі хоріві колективи України («Щедрик», «Веснянка»). Теоретична частина Художнє виконання твору. Репетиція. Репетиційна етика. Концерт, його структура, сценічна культура. Акустичні умови. Мікрофон та особливості його використання. Хорова техніка Робота над художнім образом та його виконавською інтерпретацією, засобами виразності, дикцією. Робота над сценічним виконанням твору. Словник термінів Концерт, репетиція, сцена, сценічна культура, художній образ, сценічне виконання. Акустика. Мікрофон. Аплодисменти. Слухацька аудиторія. Рекомендований репертуар Програма виступу: один твір а саррелла;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Розспівування. • Вокально-хорові вправи. • Розучування та виконання хорового репертуару. • Робота над звукоутворенням, звуковеденням, хоровим ансамблем, диханням, дикцією. • Робота над художнім виконанням вивчених творів. • Створення концертної програми. • Створення афіші концерту, запрошень. • Рольові ігри: ведучий концерту, слухач, співак. • Моделювання сценічної ситуації (вихід, уклін, аплодисменти). • Репетиція сценічного виступу. • Робота над рухами, мімікою, жестом для сценічної впевненості. • Робота з мікрофоном (за необхідності).

<p>обирає із знайомих твори мистецтва, які найкраще відображають власні емоції [6 МИО 3.4.1-2];</p> <p>визначає з допомогою вчителя чи інших осіб достовірність джерела інформації про мистецтво [6 МИО 4.2.1-1];</p> <p>цитує твір із посиланням на автора [6 МИО 4.3.2-1].</p>	<p>один твір зарубіжного композитора; один твір українського композитора; один-два твори сучасних композиторів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Спів під фонограму “мінус” (за необхідності). ● Обговорення фото/відео виступів хорових колективів. ● Запис репетиції на відео та самоаналіз. ● Обговорення костюмів, оформлення сцени. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
<p>Тема 9. Концертний виступ хору</p>		
<p>передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами) [6 МИО 1.2.1-2];</p> <p>встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь [6 МИО 3.1.1-4];</p> <p>порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища [6 МИО 1.2.2-1];</p> <p>виокремлює виразні засоби у хорових творах для пояснення власного враження</p>	<p>Сучасні хорові шоу. Теоретична частина Концертний виступ. Виконавська майстерність. Сценічна витримка. Сценічне хвилювання та прийоми його подолання. Хорова техніка Формування сценічної культури, витримки й виконавської надійності. Розвиток артистичних умінь. Словник термінів Артистизм, сценічна культура, хорове шоу. Рекомендований репертуар</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вокально-хорові вправи. ● Участь в концерті в різних ампуа. ● Мотиваційний тренінг ● Перегляд відомих шоу за участі хорових колективів різних рівнів. ● Робота над художнім виконанням вивчених творів. ● Виконання репертуару за бажанням учнів. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.

<p>[6 МИО 1.2.1-3]; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму [6 МИО 2.1.1-5]; виконує народні пісні/обробки пісень, твори сучасних композиторів [6 МИО 2.1.2-1]; долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників [6 МИО 3.3.1-1]; за потреби обирає види художньо творчої діяльності для задоволення [6 МИО 3.4.2-2].</p>	<p>Твори з репертуару хорового колективу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Колективний аналіз і оцінювання відеозапису концертного виступу. ● Вправи на рефлексію. ● Спільне створення проекту «Наш хор — наші досягнення». ● Аналіз власного прогресу та командної роботи. ● Планування подальшого вокально-хорового розвитку.
--	---	--

6 клас

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст курсу	Види навчальної діяльності
Тема 1. Хорове мистецтво в світовій культурі		
<p>описує особливості мови різних видів мистецтва [6 МИО 1.1.1-1]; наводить приклади творів різних видів мистецтва [6 МИО 1.1.1-3]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; використовує результати спостережень у мистецькій діяльності: музикування, пластичні рухи, створення зображень в різних художніх техніках і матеріалах (колаж, інсталяція тощо) [6 МИО 2.3.1-2];</p>	<p>Народна і професійна хорова музика Теоретична частина: Типи і види хорів. Особливості триголосся. Триголосний канон. Хорова техніка: Накопичення музично-слухових уявлень з хорового мистецтва. Розвиток вокально-хорових навичок, ансамблевого співу. Робота над розширенням діапазону. Удосконалення навички остинатного співу. Словник термінів: Тип хору, вид хору. Триголосся, тембральний ансамбль, сопрано, дискант, альт, народна та професійна хорова музика. Рекомендований репертуар:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вправи для формування вокально-хорових навичок. ● Слухання та аналіз творів у виконанні відомих хорових колективів. ● Слухання хорових творів у професійному та народному виконанні. ● Робота в парах і тріо. ● Розучування та виконання хорового репертуару. ● Робота над інтонацією, строем, дикцією, звуковеденням. ● Робота над художніми засобами виразовості. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.

<p>бере участь у проектній діяльності [6 МИО 2.3.1-5]; аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї [6 МИО 3.2.1-2]; виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні [6 МИО 3.4.2-3].</p>	<p>Хорові твори зарубіжних композиторів.</p>	
<p>Тема 2. Стилi хорового виконавства</p>		
<p>передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами) [6 МИО 1.2.1-2]; застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження [6 МИО 1.2.1-4]; пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них [6 МИО 1.2.1-5];</p>	<p>Народна, академічна та естрадна манери співу. Теоретична частина: Резонатори. Спів бельканто, горловий спів, естрадні прийоми. Хорова техніка: Удосконалення вокально-хорової техніки. Формування навичок співу в академічній, народній, естрадній манері. Словник термінів: Резонатор. бельканто, «білий» звук, мікст, фальцет, глісандо.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вправи на вдосконалення вокально-хорової техніки. ● Слухання записів хорових творів у різній стиліях хорового виконавства. ● Робота в групах. ● Розучування та виконання хорового репертуару. ● Робота над інтонацією та строєм, динамічним і тембральним ансамблем, манерою виконання і технічними труднощами.

<p>наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям [6 МИО 1.2.2-2]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; виконує народні пісні/обробки пісень [6 МИО 2.1.2-1]; використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів компонує прості відеоролики [6 МИО 2.1.1-4]; встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь [6 МИО 3.1.1-4]; використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості [6 МИО 3.3.1-4];</p>	<p>Рекомендований репертуар Пісні українських естрадних композиторів, обробки народних пісень.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Робота над художнім виконанням вивчених творів. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
---	---	---

<p>пропонує способи розв'язання завдань в разі виникнення труднощів [6 МИО 3.3.1-6].</p>		
<p>Тема 3. Жарт і лірика у хоровій музиці</p>		
<p>пояснює засоби виразності художнього образу у творах різних видів мистецтва [6 МИО 1.1.1-2]; застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження [6 МИО 1.2.1-4]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; виконує народні пісні/обробки пісень, [6 МИО 2.1.2-1]; пояснює свої вподобання, порівнює власні вподобання з уподобаннями інших осіб із свого оточення</p>	<p>Родинно-побутові пісні: колискові, ліричні, жартівливі. Теоретична частина: Жанри родинно-побутових пісень. Музичний образ. Драматургія твору. Кульмінація. Хорова техніка: Удосконалення вокально-хорової техніки, навичок співу а саррелла на прикладі обробок родинно-побутових народних пісень. Робота над штрихами, дикцією, фразуванням. Словник термінів: Жанри родинно-побутових пісень, художній образ, драматургія твору, кульмінація. Рекомендований репертуар: Хорові обробки родинно-побутових пісень.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вправи на удосконалення вокально-хорової техніки. ● Слухання сучасних обробок українських народних родинно-побутових пісень, участь у спільному виконанні. ● Аналіз художньо образного змісту творів. ● Робота в групах, хорових партіях. ● Розучування та виконання хорового репертуару. ● Робота над інтонацією, штрихами, дикцією, фразуванням. ● Робота над художнім образом вивчених творів. ● Рольова інсценізація. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.

<p>[6 МИО 3.4.1-1]; вирізняє художні засоби, які вплинули на враження від сприйнятого твору [6 МИО 3.4.1-4]; складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту [6 МИО 3.3.1-5]; за потреби обирає види художньо- творчої діяльності для задоволення [6 МИО 3.4.2-2]; упорядковує з допомогою вчителя чи інших осіб дібрані матеріали [6 МИО 4.1.1-3].</p>		
Тема 4. Обрядове хорове дійство		
<p>виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва [6 МИО 1.1.1-4]; розрізняє види і наводить приклади українського фольклору (музичного, танцювального, ігрового тощо) [6 МИО 1.1.2-1]; орієнтується в особливостях народного мистецтва рідного краю</p>	<p>Музичні традиції зимових свят народів світу. Українські народні пісні до побутових танців. Теоретична частина: Театралізація хорового співу. Види ритмопластичних рухів під час хорового виконання. Правил публічного виступу. Хорова техніка:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вправи на удосконалення вокально-хорової техніки. ● Ритмо-пластичні етюди. ● Слухання пісень зимового циклу народів світу. ● Перегляд відео виконання українських побутових танців. ● Робота в парах і групах. ● Розучування та виконання хорового репертуару.

<p>[6 МИО 1.1.2-4]; імпровізує, поєднує засоби музики, пластичного інтонування, візуального ряду [6 МИО 2.2.1-1]; бере участь у проектній діяльності [6 МИО 2.3.1-5]; долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників [6 МИО 3.3.1-1]; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості [6 МИО 3.3.1-2]; бере участь в інсценізаціях календарно-обрядових дійств, народних ігор з використанням пісенного матеріалу, танцювальних рухів, елементів костюмів, атрибутів, гриму, інструментального супроводу [6 МИО 3.3.1-8]; упорядковує з допомогою вчителя чи інших осіб дібрані матеріали [6 МИО 4.1.1-3].</p>	<p>Формування навичок синхронного виконання співу та ритмо-пластичних рухів. Робота над засобами музичної виразовості в різних темпах. Формування культури публічного виступу. Словник термінів: Колядка, щедрівка, обрядова пісня, пісні до побутових танців, вечорниці. Репертуар: Колядки різних народів світу. Українські народні пісні зимового циклу, колядки та щедрівки композиторів класиків та сучасних авторів. Колядки та щедрівки різних регіонів України. Українські народні пісні до побутових танців.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Робота над інтонацією та строем, динамічним, ритмічним і темповим ансамблем. ● Робота над художнім виконанням вивчених творів. ● Закріплення правил публічного виступу. ● Розробка концертної афіші. ● Підготовка сценічного костюма. ● Участь у концертному виступі. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
--	---	--

II семестр

Тема 5. Вокально-хорова імпровізація

наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям [6 МІО 1.2.2-2]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МІО 2.1.1-1]; використовує результати спостережень у мистецькій діяльності: музикування, пластичні рухи [6 МІО 2.3.1-2]; визначає сильні і слабкі сторони своєї роботи в чітких формулюваннях [6 МІО 3.1.1-2]; встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь [6 МІО 3.1.1-4];

Роль хорового співу в джазовій музиці.

Теоретична частина:

Імпровізація.

Джаз.

Спірічуелс, блюз, госпел-хори, скет-вокал, біт, свінг.

Джазова опера.

Хорова техніка:

Робота над удосконаленням метро-ритмічного слуху та чуття. Вправлення навичок відтворення синкопованого та пунктирного ритму. Удосконалення навичок чіткої дикції та артикуляції.

Словник термінів:

Імпровізація, джаз, спірічуелс, блюз, госпел-хори, скет-вокал, біт, свінг.

Рекомендований репертуар:

Твори сучасних композиторів з елементами джазової імпровізації.

- Розспівування.
- Вправи на удосконалення вокально-хорової техніки.
- Метроритмічні вправи на імпровізацію.
- Слухання зразків оригінальної та сучасної джазової хорової музики та обговорення.
- Вправи на розвиток дикції та артикуляції з елементами скет-вокалу.
- Робота в парах і тріо.
- Розучування та виконання хорового репертуару.
- Робота над метроритмом, ритмічним ансамблем, інтонацією, дикцією.
- Робота над художнім виконанням вивчених творів.
- Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.

<p>ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами [6 МІО 3.3.1-7].</p>		
<p>Тема 6. Хоровий спів як голос нації</p>		
<p>виокремлює виразні засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження [6 МІО 1.2.1-3]; у запропонованому вчителем завданні робить спроби виконання нових незвичних прийомів роботи [6 МІО 2.2.1-3]; аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї [6 МІО 3.2.1-2]; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості [6 МІО 3.3.1-2]; використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості [6 МІО 3.3.1-4]; ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і</p>	<p>Хорова пісня як національний символ України. Історія хорової капели О. Кошиця. Теоретична частина: Історична пісня. Кантата, ораторія. Сучасна патріотична пісня. Тема, ідея, зміст твору. Історія створення. Хорова техніка: Робота над звуковеденням, штрихами, динамікою, художнім образом. Словник термінів: Історична пісня, кантата, ораторія, тема, ідея, зміст твору. Рекомендований репертуар Обробки історичних народних пісень, авторські хорові твори патріотичного змісту.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вправи на удосконалення вокально-хорової техніки. ● Слухання записів обробок та авторських творів патріотичного зміст та обговорення. ● Робота в парах і тріо. ● Розучування та виконання хорового репертуару. ● Робота над звуковеденням, штрихами, динамікою, відтворенням художньо-образного змісту твору. ● Спів з інструментальним супроводом або з фонограмою. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.

<p>соціумі, підтверджує думку аргументами [6 МИО 3.3.1-7]; пояснює свої вподобання, порівнює власні вподобання з уподобаннями інших осіб із свого оточення [6 МИО 3.4.1-1].</p>		
--	--	--

Тема 7. Сучасні прийоми хорового виконавства

<p>характеризує особливості технік виконання творів [6 МИО 1.1.2-2]; використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компонує прості відеоролики [6 МИО 2.1.1-4]; імпровізує, поєднує засоби музики, пластичного інтонування, візуального ряду [6 МИО 2.2.1-1]; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних</p>	<p>Звукообразність у творчості відомих світових та українських хорів. Теоретична частина: Звукообразність. Прийоми звукообразності. Хорова техніка: Імітування звукообразних прийомів: шепіт, дихання, клацання язиком, імітація хвиль, тощо. Створення ритмічних та звукообразних імпровізацій на задану тему. Словник термінів: Звукообразження, звукообразні прийоми. Рекомендований репертуар:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вправи на удосконалення вокально-хорової техніки. ● Слухання записів хорових творів із звукообразними ефектами, аналіз, обговорення. ● Звукообразні етюди. ● Вправи на ритмічну та звукообразну імпровізацію. ● Робота в парах і групах. ● Розучування та виконання хорового репертуару. ● Робота над метроритмом, динамікою, фразуванням. ● Робота над художнім виконанням вивчених творів.
--	---	---

<p>традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей [6 МИО 2.3.1-3]; характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями [6 МИО 3.1.1-1]; визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості [6 МИО 3.2.1-3]; виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні [6 МИО 3.4.2-3]; виявляє і використовує за допомогою вчителя чи інших осіб у власній мистецькій діяльності авторський продукт [6 МИО 4.3.1-2].</p>	<p>Твори сучасних композиторів з елементами звукозображення.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
<p>Тема 8. Театральність у хоровому мистецтві</p>		
<p>передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами)</p>	<p>Рухомі хори - хоровий театр, або вокальний перфоманс. Теоретична частина:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вправи на удосконалення вокально-хорової техніки.

<p>[6 МИО 1.2.1-2]; пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них [6 МИО 1.2.1-5]; бере участь у виконавській творчості за власним вибором і вподобанням: співає в хорі/ ансамблі/ соло, грає на традиційних та/або електронних музичних інструментах [6 МИО 2.1.1-1]; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використання знань і умінь з інших освітніх галузей [6 МИО 2.3.1-3]; оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх [6 МИО 3.1.1-3]; долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей</p>	<p>Сценічна культура. Естетика сценічного руху. Міміка та жести, сценічні рухи під час виконання хорового твору. Хорова техніка: Виконання хорових партій у русі. Робота над художнім виконанням концертної програми. Репетиція сценічних рухів та дій хору протягом виступу. Словник термінів: Сценічність, програма, репетиція, режисура, танцювальні рухи під час співу, перфоменс, хоровий театр. Рекомендований репертуар: Програма виступу: - один твір а cappella; - один твір зарубіжного композитора; - один - два твори українського композитора; - один - два твори сучасних композиторів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Перегляд записів виступу рухомих хорів та обговорення. ● Вправи на удосконалення сценічної культури хору. ● Вправи, що поєднують рух та спів. ● Робота в парах та групах. ● Робота з мікрофоном (за необхідності). ● Спів під фонограму “мінус” (за необхідності). ● Запис репетиції на відео та самоаналіз. ● Створення концертної програми. ● Створення афіші концерту, запрошень. ● Анонс концерту в соціальних мережах. ● Обговорення костюмів, оформлення сцени. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
--	--	---

<p>інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників [6 МИО 3.3.1-1]; пояснює вплив творів на зміну власного емоційного стану [6 МИО 3.4.1-3]; вирізняє художні засоби, які вплинули на враження від сприйнятого твору [6 МИО 3.4.1-4].</p>		
<p>Тема 9. Свято хорової музики</p>		
<p>цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою [6 МИО 1.2.1-1]; передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами) [6 МИО 1.2.1-2]; виконує народні пісні/обробки пісень, створює ескізи виробів/твори з етнічними мотивами із застосуванням знайомих художніх технік [6 МИО 2.1.2-1]; використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості</p>	<p>Популярні конкурси та фестивалі хорової музики. Концертний виступ. Теоретична частина: Конкурс. Фестиваль. Концерт. Хорова техніка: Удосконалення виконавських умінь і навичок. Робота над відтворенням художньо-образного змісту хорових творів та їх сценічного виконання. Генеральна репетиція. Концертний виступ. Словник термінів:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Розспівування. ● Вокально-хорові вправи. ● Участь в концерті в різних амплуа. ● Мотиваційний тренінг. ● Перегляд відео з різних дитячих фестивалів та конкурсів з хорового виконавства. ● Робота над художнім виконанням вивчених творів. ● Слухання власних записів репетицій та обговорення. ● Виконання репертуару за бажанням учнів.

<p>[6 МІО 3.3.1-4]; обирає із знайомих твори мистецтва, які найкраще відображають власні емоції [6 МІО 3.4.1-2]; визначає улюблені види мистецької діяльності, пояснює, від чого отримує задоволення у своїй творчості [6 МІО 3.4.2-1].</p>	<p>Конкурс, фестиваль, концерт. Рекомендований репертуар: Твори з репертуару хорового колективу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Запис виступу та обговорення майстерності виконання. ● Самооцінювання та спільне оцінювання власного та колективного виконання.
---	---	--

Прикінцева частина

Навчальний предмет «Хорове мистецтво» для 5–6 класів є практико-орієнтованим інтегрованим курсом, спрямованим на формування у здобувачів освіти системи знань про хорове мистецтво, розвиток вокально-хорових навичок, виконавської компетентності, а також виховання естетичного смаку, національної свідомості та творчого самовираження. Курс ґрунтується на принципах Нової української школи, зокрема компетентнісному, діяльнісному та особистісно орієнтованому підходах, що сприяють цілісному розвитку учнів через залучення до хорової творчості.

Основні особливості курсу полягають в інтегративності (поєднання теоретичних знань, практичних вокально-хорових навичок, творчих і проєктних завдань, а також міждисциплінарних зв'язків із іншими видами мистецтва (танець, театр, візуальне мистецтво); практичній спрямованості: акцент на активній участі учнів у виконанні хорових творів, імпровізації, створенні сценічних етюдів і концертних програм. Розвиток компетентностей: формування ключових компетентностей, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Національна та культурна ідентичність: поглиблення розуміння української хорової традиції, ознайомлення з музичною спадщиною України та світу, виховання поваги до національних і культурних цінностей. Творчий підхід: стимулювання креативності через імпровізацію, створення власних творчих продуктів, участь у хорових шоу та фестивалях.

Методи й технології навчання

Для реалізації мети та завдань курсу «Хорове мистецтво» застосовуються різноманітні методи й технології навчання, які забезпечують ефективне засвоєння матеріалу, розвиток творчого потенціалу та мотивацію учнів. Основні методи включають:

Дидактичні методи:

Аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, структурування.

Репродуктивні методи (повторення, закріплення).

Пояснювально-ілюстративні методи (розповідь учителя, демонстрація прикладів).

Проблемні, частково-пошукові та дослідницькі методи (аналіз музичних творів, пошук способів виконання, імпровізація).

Мотиваційні методи:

Заохочення, створення ситуації успіху.

Вільний вибір завдання, що відповідає інтересам учня.

Стимулююче оцінювання, самонавіювання для підвищення впевненості.

Практичні методи:

Активне спостереження, слухання хорових творів.
Наслідування (повторення за вчителем вокальних вправ).
Художнє вправління (розспівки, вокально-хорові вправи).
Слуховий аналіз, спів хорових партій, дихальна гімнастика, руханка.

Інтерактивні методи:

Диспут, дискусія, кейс-метод.
Аукціон ідей, мозковий штурм, метод «мікрофон».
Моделювання сценічних ситуацій, метод проектів.
Робота в парах, малих групах, спільні проекти.
Інтерактивне опитування з використанням онлайн-сервісів (Kahoot, Mentimeter).
Метод експертних оцінок, спільне обговорення.

Технології навчання:

Особистісно орієнтоване навчання: врахування індивідуальних особливостей учнів, їхніх інтересів і здібностей.

Розвивальне навчання: стимулювання пізнавальної активності, творчого мислення.

Інтерактивне навчання: залучення учнів до активної взаємодії.

Проектне навчання: створення проектів (концертних програм, афіш, сценічних етюдів, імпровізацій тощо).

Інформаційні технології: використання цифрових інструментів для аналізу, створення та презентації творчих продуктів.

Здоров'язберезувальні технології: дихальна гімнастика, вокальна гігієна, створення комфортного освітнього середовища.

Орієнтовні ресурси для досягнення мети та перелік обладнання

Для повноцінної реалізації мети та завдань програми «Хорове мистецтво» заняття рекомендується проводити у спеціалізованому кабінеті з музичного мистецтва, який поєднує навчальну та художньо-естетичну функції. Кабінет має бути облаштований для забезпечення комфортного хорового співу, сценічної підготовки та використання сучасних технологій.

Оцінювання у курсі «Хорове мистецтво» має формувальний характер і спрямоване на підтримку особистісного та творчого розвитку учнів, мотивацію до навчання та вдосконалення вокально-хорових навичок.

Принципи оцінювання:

Системність, об'єктивність і доброзичливість: оцінювання ґрунтується на чітких критеріях, враховує індивідуальні особливості учнів і створює атмосферу довіри.

Врахування індивідуальних здібностей: оцінюються не лише результати, а й зусилля, прогрес і старанність учня.

Підтримка мотивації: оцінювання стимулює до подальшого навчання, підкреслює успіхи та допомагає учням долати труднощі.

Орієнтація на процес і результат: враховується як кінцевий виступ, так і активність на репетиціях, участь у творчих проєктах, саморефлексія.

Форми оцінювання:

Формувальне оцінювання (основне):

Надання зворотного зв'язку вчителем під час репетицій і занять.

Самооцінювання: учні аналізують власний прогрес, виконання, сценічну поведінку.

Взаємооцінювання: учні оцінюють виконання однокласників за визначеними критеріями.

Мотиваційне оцінювання: похвала, підкреслення сильних сторін, заохочення до вдосконалення.

Підсумкове оцінювання:

Участь у концертних виступах, фестивалях, конкурсах.

Презентація творчих проєктів (створення концертної програми, афіші, сценічного етюд).

Демонстрація вокально-хорових навичок (інтонація, дикція, ансамблевий спів).

Практичні вміння (діяльнісний рівень):

Виконання одноголосних і двоголосних хорових творів, а в 6 класі – елементів триголосся.

Дотримання основ вокальної техніки: правильна співацька постава, дихання, артикуляція, дикція, звукотворення і звуковедення.

Розвиток навичок ансамблевого співу.

Демонстрація сценічної культури (рухи, міміка, жести).

Участь у творчих проєктах, концертних програмах.

Інструменти оцінювання:

Спостереження за роботою учнів на заняттях.

Аналіз відеозаписів репетицій і виступів.

Творчі проєкти.

Рефлексія: письмові або усні відповіді на запитання про власний прогрес і враження від творів.

Курс «Хорове мистецтво» для 5–6 класів сприяє цілісному розвитку учнів через формування вокально-хорових навичок, виховання естетичного смаку, національної свідомості та творчого самовираження. Він розвиває ключові компетентності, вміння співпрацювати, залучаючи учнів до української та світової музичної спадщини.

Список використаних джерел

1. Закон України про освіту (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16>
3. Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкова програма щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя). URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>
4. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
5. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Апалькова І. Довідник хормейстера. – Канів: Склянка Часу/Zeitglas, 2020. – 94 с.
7. Барвінок. Збірка пісень для дитячого хору: репертуар для учнів старших класів ДМШ та ДШМ / автор-упорядник Л.Л. Шамро. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 224 с.
8. Білаш О. Материна пісня. – Київ : Музична Україна. 1975. – 126 с.
9. Бражнікова Л. Рідна Україна. Музична збірка. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 32с.
10. Великий Співанник «Червоної Калини»: зб. пісень стрілецьких, історичних (козацьких), побутових, обрядових, жартівливих в опрацьованні для хорів – мішаного, мужеського й жіночого а capella / ред. З. Лисько. – Львів : Вид. Кооператива «Червона Калина», 1937. – 319 с.
URL https://archive.org/details/sucho-id-00004892/00004892_01/page/26/mode/2up
11. Вокально-хорова робота з дітьми на матеріалі вправ-розспівок : навч.-метод. посіб. / авт.-упоряд. І. О. Зеленецька. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2016. – 139 с.
12. Газінський В. І. Учбовий хор: Навчально-методичний посібник / В.І. Газінський, Т.О. Лозінська, К.Л. Дабіжа. – Вінниця: «Розвиток», 2003. – 272 с.
13. Горова Л. Відчинилося життя: Зб. пісень для дітей. – 2-ге вид. стер. – Тернопіль: Джура, 2007. – 112 с.
14. Зеленецька І. Співають діти: Питання репертуару в дитячому хорі, методика роботи : програми для хору молодшого, середнього та старшого віку. – Київ: [б.в.], 2000. – 90 с.
15. Зеленецька І. Вправи-розспівки для розвитку музичного слуху дітей в процесі вокально-хорового виховання: навч. посіб. – Кам'янець Подільський: Абетка, 2015. – 196 с.
16. Колесса Ф. Шкільний співаник. – Київ: Музична Україна, 1993. – 224 с.

17. Леонтович М. Практичний курс навчання співу у середніх школах України. – Київ : Музична Україна, 1989. – 136 с.
18. Леонтович М. Хорові твори / упоряд., заг. ред., вступ. ст. та примітки В. Кузик. – Київ : Музична Україна, 2005. – 376 с.
19. Літня дитяча хорова Асамблея: Збірник хорових творів / Автори: Р. Толмачов, О. Соловей; нотна редакція Я. Карпів, за заг. ред. С. Садовенко. – Київ: ФАСТПРИНТ, 2020. – 104 с.
20. «Музика – поезія повітря...»: збірка вокально-хорових творів для початкової мистецької освіти та фахової передвищої мистецької освіти / уклад. Ю.А. Нібель. – Київ, 2024. – 118 с.
21. Нотна бібліотека капели «Дударик». URL: <http://library.dudaryk.ua/ua/index>
22. Павленко Т. Веселковий дощ: зб. творів для дитячого (жіночого) хору. Біла Церква: Барви, 2000. 47 с.
23. Пісенна Шевченкіана / упоряд. О. Івасюк ; предм. С. Майданської. Чернівці: Букрек, 2013. 320 с
24. Софроній З.В., Чурикова-Кушнір О.Д, Зубчук А.І. Диригування: завдання та вправи для самостійної роботи студентів : навч.-метод. посіб. – Чернівці: Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. – 108 с.
<https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/13772>
25. Співає шкільний хор / Упор.: В. Островський. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 88с.
26. Тарасенко В., Чухрай О. Коник-стрибунець: пісні для дітей. Полтава: «Полтавський літератор». 2001. – 37 с.
27. Фільц Б. Світе тихий. Твори для дитячого хору. – Тернопіль: СМП «АСТОН», 2000. – 44с.
28. Хорові твори українських композиторів для жіночого і дитячого хору / Упорядник І. Зеленецька. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2013. – 156 с.